

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár
1.2 Kar	Református Tanárképző és Zeneművészeti Kar
1.3 Intézet	Református Tanárképző és Zene Intézet
1.4 Szakterület	Zene
1.5 Képzési szint	Alapképzés (BA)
1.6 Szak / Képesítés	Zene / Zenetanár

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	Partitúraolvasás – TLM 3606				
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	-				
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	drd. Kálló Krisztián				
2.4 Tanulmányi év	3	2.5 Félév	2	2.6. Értékelés módja	C
				2.7 Tantárgy típusa	DPD

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1 Heti óraszám	1	melyből: 3.2 előadás	0	3.3 szeminárium/labor	1
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	12	melyből: 3.5 előadás	0	3.6 szeminárium/labor	12
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					2
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					1
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					8
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					1
Vizsgák					+
Más tevékenységek: koncerteken, előadásokon való részvétel					+
3.7 Egyéni munka össz-óraszama	12				
3.8 A félév össz-óraszama	24				
3.9 Kreditszám	2				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	<ul style="list-style-type: none"> zeneelmélet, hangszerelmélet, összhangzattan, zongora – vizsgák sikeres teljesítése
4.2 Kompetenciabeli	<ul style="list-style-type: none"> zenei műveltség zeneelmélettel, zenetörténettel és hangszerelmélettel kapcsolatos általános ismeretek alapfokú zenei készségek (belső zenei hallás, ritmusérzék) lapról olvasási készség zongoratudás

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	<ul style="list-style-type: none"> -
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	<ul style="list-style-type: none"> zongora kötelező szemináriumi jelenlét

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • a zongorán való lapról olvasás készségének fejlesztése • transzpozíció-olvasás fejlesztése • transzpozíció-írás fejlesztése • zongorakivonat készítése • zenekari partitúra vertikális olvasásának a képessége • az elsajátított művek pontos előadása (zenei indikációk betartása)
Transzverzális kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • a belső hallás fejlesztése • az önálló zenehallgatási- és hangverseny-látogatási igény kialakítása • interdiszciplináris kapcsolatok (zeneelmélet, zenetörténet, összhangzattan, ellenpont, hangszereltörténet és hangszerelmélet, karvezetés) • repertoárbővítés (lehetőség több zenemű megismerésére és elemzésére)

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> • a zenei műveltség megalapozása/bővítése • a zenei (belső) hallás fejlesztése • a hangszerelméleti tájékozottság kialakítása, ismeretek bővítése • a hangszerek, együttesek iránti érdeklődés felkeltése • a kottaolvasás, lapról olvasás készségének fejlesztése
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<ul style="list-style-type: none"> • a hangszerelméleti terminológia megismerése, elsajátítása és helyes használata • a zenei hangszerek és hangszercsaládok megismerése • a transzponáló hangszerek írása és olvasása • a zeneirodalom jellegzetes, különböző hangszerekre írott műveinek megismerése • a vertikális olvasás készségének kialakítása

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
8.2 Szeminárium / Labor		
1. a. Téma: A zenekar hangszereinek megismerése: a barokk, a klasszicizmus, a romantika, a XX. század zenekari felépítése. b. Kulcsszavak: zenekar, hangszerek, „letűnt” hangszerek, transzpozíció, transzponáló hangszerek	<ul style="list-style-type: none"> - gyakorlás - problematizálás - párbeszéd - magyarázat 	
2. a. Téma: A kórus- és zenekari vezérkönyv: hangszercsaládok elhelyezése a partitúrában és korszakonkénti módosulásai. Lejegyzési jellegzetességek. A zongorakivonat.	<ul style="list-style-type: none"> - gyakorlás - problematizálás - párbeszéd - magyarázat 	

b. Kulcsszavak: vezérkönyv, szólamkották, hangszercsaládok, vertikális olvasás, zongorakivonat, kulcsok, transzpozíció, transzponáló hangszerek		
3. a. Téma: A mai zenekar transzponáló hangszerei: F-be, B-be, A-ba, Esz-be, G-be, D- be transzponáló hangszerek. b. Kulcsszavak: transzponáló hangszerek, lejegyzési módozatok, zenekari partitúra	- gyakorlás - problematizálás - párbeszéd - magyarázat	
4. a. Téma: A zongorakivonat elkészítése. b. Kulcsszavak: transzponáló hangszerek, lejegyzési módozatok, zenekari partitúra, zongorakivonat	- gyakorlás - problematizálás - párbeszéd - magyarázat	
5. a. Téma: A vonósnégyes-játék. b. Kulcsszavak: kulcsok, szólamkeresztezés, zongorakivonat.	- gyakorlás - problematizálás - párbeszéd - magyarázat	
6. a. Téma: A B-transzpozíció. Zenekari vezérkönyv-olvasás. b. Kulcsszavak: transzpozíció, tenorkulcs, transzponáló hangszerek: B-klarinét, B-basszusklarinét, B-kürt, B-trombita, B-szaxofon (szoprán, tenor, basszus)	- gyakorlás - problematizálás - párbeszéd - magyarázat	
7. a. Téma: A D-transzpozíció. Olvasási gyakorlatok. Zenekari vezérkönyv-olvasás. b. Kulcsszavak: transzpozíció, altkulcs, transzponáló hangszerek: D-klarinét, D-kürt, D-trombita	- gyakorlás - problematizálás - párbeszéd - magyarázat	
8. a. Téma: Az F-transzpozíció. Olvasási gyakorlatok. Zenekari vezérkönyv-olvasás. b. Kulcsszavak: transzpozíció, mezzoszopránkulcs, transzponáló hangszerek: angolkürt, basszett-kürt, oboa da caccia, F-kürt, F-trombita, vezérkönyv-olvasás, zongorakivonat	- gyakorlás - problematizálás - párbeszéd - magyarázat	
9. a. Téma: Az Á/Ász transzpozíció. Olvasási, írási gyakorlatok. Zenekari vezérkönyv- olvasás. b. Kulcsszavak: transzpozíció, szopránkulcs, transzponáló hangszerek: oboa d'amore, A-klarinét, A-kürt, A-trombita	- gyakorlás - problematizálás - párbeszéd - magyarázat	
10. a. Téma: Az É/Esz transzpozíció. Olvasási, írási gyakorlatok. Zenekari vezérkönyv-olvasás b. Kulcsszavak: transzpozíció, transzponáló hangszerek: Esz-klarinét, Esz-kürt, E- kürt, Esz-trombita, E-trombita, Esz-szaxofon (alt, bariton)	- gyakorlás - problematizálás - párbeszéd - magyarázat	

11. a. Téma: A különböző transzponáló hangszerek olvasása. Transzpozíció-váltások. Olvasási, írási gyakorlatok. Zenekari vezérkönyv-olvasás. b. Kulcsszavak: transzpozíció, transzponáló hangszerek, zongorakivonat	- gyakorlás - problematizálás - párbeszéd - magyarázat	
12. a. Téma: Különböző kulcsokban és transzpozíciókban írott hangszerek együttes leolvasása. Zongorakivonat készítése nagyobb zenekart igénybe vevő szimfonikus (vokál-szimfonikus) vezérkönyvből. b. Kulcsszavak: partitúra, kulcsok, transzponáló hangszerek, redukció, szólamkeresztezés	- gyakorlás - problematizálás - párbeszéd - magyarázat	

Könyvészet

A. KÖTELEZŐ

1. Anosov, N.P., *Citirea partiturilor simfonice*. Editura Muzicală, București, 1963.
2. Casella, A. și Mortari, V., *Tehnica orchestrei contemporane*. Editura Muzicală, București, 1965.
3. Csire, Iosif, *Tratat de citire de partituri*. Editura Fundației România de Măine, București, 1996.
4. Grefiens, Vinicius, *Curs practic pentru citire de partituri*. Citire în chei, Editura Muzicală București, 1966.
5. Nagy, Olivér, *Partitúraolvasás, partitúrajáték*. Zeneműkiadó, Budapest, 1975.
6. Rezessy, László, *Partitúraolvasás*. Tankönyvkiadó, Budapest, 1974.
7. Stoianov, Petru, *Citirea partiturilor în chei*. Editura Fundației România de mâine, București, 2008.
8. Velehorsch, Alexandru, *Studiul transpoziției*. Editura Didactic și Pedagogic, București, 1968.

B. AJÁNLOTT

- Creuzburg, Heinrich, *Partiturspiel - Ein Übungsbuch in vier Bänden*, Schott Edition, Mainz, 1956
- Csurka Magda, *Partitúraolvasási és társaszenelési szemelvénygyűjtemény haladóknak*, Műzsák Kiadó, Budapest, 1985
- Csurka Magda, *Partitúraolvasási gyűjtemény ifjúsági, vonós- és szimfonikus zenekarvezetők részére*, Műzsák Kiadó, Budapest, 1982
- Weiss, Ferdinand, *Exerciții introductive în practica citirii de partitură*, Conservatorul de Muzică „G. Dima”, Cluj-Napoca, 1991

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

•

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás			
10.5 Szeminárium / Labor	1. elméleti ismeretek írásbeli felmérése	- felmérés (teszt) - partitúraolvasás zongorán	100 %

	2. zongorakivonat készítése kamarazenei ill. zenekari partitúrából 3. gyakorlati próbák: 3.a. különböző kulcstársításokban való olvasás zongorán 3.b. transzponáló hangszerek szólamainak leolvasása 3.c. zenekari zongorakivonatának elkészítése 3.d. művek transzponálása kijelölt hangnemekbe (zongorán) – gondolatbeli, elméleti transzponálás		
--	---	--	--

10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei

- - vizsgafeltétel: 75%-os részvétel a tanórákon (szeminárium);
 - - az alábbi témakörök részletes ismerete (elméleti/ gyakorlati):
1. A mai zenekar transzponáló hangszerei: F-be, B-be, A-ba, Esz-be, G-be, D-be transzponáló hangszerek.
 2. A zongorakivonat elkészítése.
 3. A vonósnégyes-játék.
 4. A B-transzpozíció. Zenekari vezérkönyv-olvasás.
 5. A B-transzpozíció. Zenekari vezérkönyv-olvasás.
 6. Az F-transzpozíció. Olvasási gyakorlatok. Zenekari vezérkönyv-olvasás.
 7. Az Á/Ász transzpozíció. Olvasási, írási gyakorlatok. Zenekari vezérkönyv-olvasás.
 8. Az É/Esz transzpozíció. Olvasási, írási gyakorlatok. Zenekari vezérkönyv-olvasás.
 9. Transzpozíció-váltások.
 10. C-kulcsok és transzponáló hangszerek együttes olvasása.
 11. Vonósnégyesek és könnyebb zenekari vezérkönyvek leolvasása.

Kitöltés dátuma
2021. szeptember 18.

Előadás felelőse

Szeminárium felelőse

Az intézeti jóváhagyás dátuma
2021.09.23

Intézetigazgató

